

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 28 lutego 2016 r.

108 2.03.16
f

PG IV Pc/PG 654/15

dot.: BPS/043-82-3533-PG/15

1.03.16.

840

Borusewicz

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Karczewski

W uzupełnieniu pisma skierowanego do Pana Marszałka w dniu 16 listopada 2015 roku PG IV Pc/PG 654/15, a także w nawiązaniu do nadesłanego przez Marszałka Senatu RP VIII Kadencji - Pana Bogdana Borusewicza, obecnie Wicemarszałka Senatu RP, przy korespondencji z dnia 12 października 2015 r. nr BPS/043-82-3533-PG/15 oświadczenia złożonego przez byłych Senatorów RP - Panów Bogdana Pęka i Grzegorza Wojciechowskiego oraz Pana Jana Marię Jackowskiego, także obecnego Senatorsa RP, podczas 82. posiedzenia Senatu RP w dniu 1 października 2015 roku – uprzejmie przedstawiam, co następuje.

W związku z treścią oświadczenia zapoznano się z aktami sprawy o sygn. X Ga 62/15 Sądu Okręgowego pod kątem istnienia przesłanek do wniesienia przez Prokuratora Generalnego w ramach przysługujących uprawnień ustawowych, wynikających ze stosownych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, nadzwyczajnych środków zaskarżenia prawomocnych orzeczeń sądowych.

Jak wynika z analizy materiału aktowego Sąd Rejonowy Wydział IX Gospodarczy wyrokiem z dnia 2 października 2014 r., sygn. IX GC 1015/14 oddalił powództwo przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43¹ Kodeksu cywilnego, działającego pod nazwą Firma F., przeciwko B S. (także przedsiębiorcy, działającemu pod firmą), o zapłatę kwoty 37 630,80 zł tytułem kary umownej za niewykonanie

umowy z dnia 23 października 2013 r., zawartej w trybie oferty Z/159/2013/MB z tej daty, sprzedaży 500 ton kukurydzy, z której to ilości pozwany dostarczył w dniach 24-25 i 31 października 2013 r. powodowi 81 880 ton oraz zaprzestał dalszej sprzedaży mimo wezwania przez powoda w dniu 14 listopada 2013 r. do wykonania umowy.

Sąd Rejonowy przyjął, iż istotą sprawy jest odpowiedź na pytanie, czy strony zawarły umowę o treści odpowiadającej projektowi o nazwie Z/159/2013/MB, dającą podstawę do żądania przez powoda zapłaty kary umownej. Poza sporem pozostawało, że ofertę taką powód złożył pozwanemu. Spornym było, czy pozwany taką ofertę przyjął w sposób określony ustawowo, tj. w okolicznościach wskazanych w art. 68² k.c.

Z uzasadnienia orzeczenia wynika nadto, iż Sąd pierwszej instancji w oparciu o materiał dowodowy w postaci przedstawionych przez strony dokumentów (pozostałe wnioski stron Sąd oddalił) zważył, co do istoty sprawy, że w realiach sprawy powyższy przepis nie znajduje zastosowania, albowiem brak jest podstaw do przyjęcia, iż strony pozostawały w „stałych stosunkach gospodarczych”. Sąd Rejonowy podkreślił, iż niezaistnienie tej przesłanki stosowania art. 68² k.c. uniemożliwia ustalenie na gruncie sprawy, że brak niezwłocznej odpowiedzi pozwanego na ofertę powoda - stanowiło jej przyjęcie.

Na mocy wyroku z dnia 6 maja 2015 r. sygn. X Ga 62/15 Sąd Okręgowy Wydział X Gospodarczy Odwoławczy zmienił zaskarżone przez powoda orzeczenie Sądu Rejonowego i zasądził od pozwanego na rzecz powoda żadaną przez niego kwotę pieniężną.

U podstaw rozstrzygnięcia zmieniającego leżały ustalenia dokonane przez Sąd odwoławczy w wyniku przeprowadzonego uzupełniającego postępowania dowodowego. Oceniając materiał dowodowy zebrany w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy przyjął, że strony łączyły „stałe stosunki gospodarcze” w rozumieniu art. 68² k.c. i rozstrzygnął jak w sentencji.

Ustosunkowując się do kwestii istnienia podstaw wniesienia przez prokuratora nadzwyczajnych środków zaskarżenia prawomocnych orzeczeń sądowych należy na wstępie podkreślić, iż Prokuratorowi Generalnemu co do zasady przysługują dwa takie środki prawne: skarga kasacyjna (art. 398¹ § 1 k.p.c.) i skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku (art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 424² k.p.c.).

W realiach niniejszej sprawy skarga kasacyjna jest jednak niedopuszczalna, bowiem wartość przedmiotu zaskarżenia byłaby niższa (37 630,80 zł) niż ustawowa określona w art. 398² § 1 zd. 1 k.p.c., która wynosi 50 000 zł.

Jak wyżej wskazano Prokurator Generalny jest również uprawniony na mocy art. 424² k.p.c. do złożenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego, ale jedynie wtedy, gdy niezgodność wyroku z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego. Oczywiście konieczne jest także wykazanie istnienia podstaw z art. 424⁴ zd. 1 k.p.c., to jest naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność wyroku z prawem, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda.

Tym samym ustawodawca nałożył na Prokuratora Generalnego dodatkowy obowiązek, którym strona postępowania cywilnego nie została obciążona; dla strony postępowania wystarczającym jest bowiem, jeśli wykaże zaistnienie wyżej wskazanych podstaw prawnych. Uprawnienie więc z art. 424¹ k.p.c. zostało dla stron postępowania ukształtowane w powyższym zakresie korzystnie.

Podnieść także należy, że ewentualne uwzględnienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku przez Sąd Najwyższy, w wypadku istnienia przesłanek do jej wniesienia, nie prowadzi w żadnym wypadku do uchylecia i zmiany orzeczenia, którego skarga dotyczy, bowiem uwzględniając ją Sąd Najwyższy stwierdza, że orzeczenie jest w zaskarżonym zakresie niezgodne z prawem. Jednakże uwzględnienie przez Sąd Najwyższy skargi ma wyłącznie charakter prejudykatu, co oznacza, że jedynie otwiera ono drogę do dochodzenia przez uprawnioną stronę w trybie art. 417¹ § 2 k.c. odszkodowania.

Omawiając możliwości wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia Sądu Okręgowego należy więc zauważyć, że przepisy Kodeksu postępowania cywilnego określają, na jakich podstawach (wskazanych wyżej) może zostać oparty ten środek prawny. Podstawą skargi nie mogą być przy tym zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.).

Odnosząc powyższe uwagi do przedstawionej w oświadczeniu sprawy, należy uznać, w oparciu o analizę okoliczności przedstawionych już w wyżej wskazanym oświadczeniu i powyżej w niniejszej odpowiedzi, a także znajdujących się w materiale dowodowym sprawy, w szczególności pismach procesowych stron oraz w treści protokołów z ich przesłuchań, czy też uzasadnień orzeczeń Sądów obu instancji, że ewentualna skarga stanowiłaby niedopuszczalną polemikę z Sądem Okręgowym.

Podkreślić także należy, że przedstawione wyżej stanowisko odmowne nie pozbawia pozwanego jako strony uprawnienia do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 424¹ k.p.c.

Tak więc, jeżeli nie podziela on prezentowanego poglądu, do końca upływu dwuletniego okresu, o którym mowa w art. 424⁶ § 1 k.p.c., może z własnej inicjatywy wnieść skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem (sporządzoną przez adwokata bądź radcę prawnego zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c.) kwestionowanego przez siebie orzeczenia, jeśli zachodzą podstawy określone m. in. w przepisach art. art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 424⁴ k.p.c. w zw. z art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c., a także wzięwszy pod uwagę przepis art. 424⁹ k.p.c.

Wskazać w tym miejscu należy na uprawnienie strony do ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych (art. 100 § 2 i art. 102 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. - Dz. U. Nr 90 z 2010 r., poz. 594 ze zm.) i wyznaczenie pełnomocnika z urzędu (art. 117 §§ 1-2 i 4 k.p.c.) w celu reprezentowania w postępowaniu ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz to, że sprawa dotyczy stosunków między przedsiębiorcami, którzy byli reprezentowani jako strony w postępowaniu sądowym przez profesjonalnych pełnomocników, a zajęte stanowisko, nie pozbawia stron uprawnienia wniesienia z własnej inicjatywy drugiego z wyżej wskazanych środków prawnych (sporządzonych zgodnie z art. 87¹ k.p.c.), w obecnym stanie sprawy odstąpiono od dalszych czynności.

Z pozycją
A. Seremet

Andrzej Seremet